

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva:

Egész évre	36—
Fél évre	18—
Negyed évre	9—
Egy óra	3—
Egyes szám	16 fill.

Szerkesztőség:

Deák Ferencz-u. 12.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PART ERDÉLYRÉSZI HIVATALOS LAPJA

Alapította:

GOMBOS FERENCZ

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Postán küldve:

Egész évre	40—
Fél évre	20—
Negyed évre	10—
Egy óra	3 50
Tábori posta	4—
Egyes szám	16 fill.

Kiadóhivatal:

Deák Ferencz-u. 12.

Az oláh koronatanács békehatározata.

Románia kész a béketárgyalások megindítására.

Még csak tegnap jelentettük, hogy az oláhok elfogadták a fegyverszünetre vonatkozó feltételeinket, ma pedig a Wolff-ügynökség azt a jelentést közli, hogy az oláh koronatanács észnek nyilatkozott a béketárgyalások felvételére. Arról is van hírünk, hogy Wekerle miniszterelnök Bukarestbe utazik, hogy a béketárgyalásokon képviselje Magyarországot. Románia zsaroló allűrjei ilyenformán megtörték a központi hatalmak ellenállásán s most már gazán nem szenved kétséget, hogy Románia rövidesen megszűnik ellenséges államná lenni számunkra. Toncsev bolgár miniszter a szobranében részletesen ismertette a központi hatalmak Romániával szemben felállított követeléseit, amelyeknek sarkpontjai Dobrudzsa visszaadása Bulgáriának és a magyar-oláh határ kiigazítása. Románia nincs abban a helyzetben, hogy eludhasson velünk, kénytelen aláírni a békeszerződést, mert ellenkező esetben még rosszabb sors vár rá, mint Szerbiára, amelynek megtizedelt hadseregét legalább módjukban volt kiszállítani az antantnak. Béke, vagy halál, e között választhat Románia s nem kétséges, hogy az oláhok melyik utra térnek. A hősi elvívés nem érénye az oláhoknak, akiknek ühült lelkesedése szomorú katzenjammerre változott: ők akartak hódítani, ehelyett pedig énytelenek rablópolitikájuk gyümölcseit visszadni a szorult helyzetében kifosztott Bulgáriának.

Románia kész megkezdeni a béketárgyalásokat.

Berlin, március 5.

A Wolff-ügynökség jelenti: Tegnap volt Jassyban az a koronatanács, mely a király elnöklése alatt foglalkozott az előző éjszaka érkezett ultimátummal és a következő határozatot hozta:

A kormány közli a központi hatalmak megbízottaival, hogy kész megkezdeni a béketárgyalásokat. A béketárgyalások Bukarestben legközelebb megkezdődnek.

Wekerle Bukarestbe utazik.

Budapest, március 5.

A „Magyarország“ arról értesül, hogy Wekerle miniszterelnök a legközelebbi időben Bukarestbe fog utazni, hogy Magyarország képviselőjében részt vegyen az oláh béketárgyalásokon.

Új kérdések a bukaresti béketárgyalásokon.

Szófia, március 5.

Mint hogy a bukaresti béketárgyalások új kérdéseket vetettek felszínre, a bolgár küldöttség elnöke, Toncsev pénzügyminiszter legközelebb Szófiába érkezik, hogy kormányának jelentést tegyen és attól a szükséges utasításokat átvegye, mely után nyomban visszatér Bukarestbe.

Az oláh fegyverszünet hatályba lépése

Budapest, március 5.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(HIVATALOS.) Olasz arcvonal: Nem volt lényeges harci esemény.

Keleti harctér: Ukrajnában a rend és biztonság helyreállítását célzó hadműveletek továbbra is haladnak.

Románia a központi hatalmak fegyverszüneti feltételeit elfogadta.

A vezérkar főnöke.

Berlin, március 5. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér: Rupprecht trónörökös hadcsoportja: Az arcvonal számos helyén élénk volt a felderítő tevékenység. — Rheinstől északra és a Maas keleti partján a francia tüzérség sok helyütt élénk tevékenységet fejtett ki.

Albert württembergi herceg hadcsoportja: A keleti Maas-magaslatokon a nap folyamán élénk volt a tűzharc. Este erős francia osztagok támadásra törekedtek előré Mougnytól keletre levő állásaink ellen. Ellentámadással visszavertük őket. Tegnap a lotharingjai arcvonalon és a középső Vogézekben is fokozott volt a harci tevékenység.

Keleti harctér: A románok feltételeinket elfogadták. Eszerint a fegyverszünet Romániával újból hatályba lép.

Ludendorff,
első főszállásmeister.

Az oláh béke a bolgár szobranében.

Toncsev bolgár miniszter a bekefelítéleinkről.

Szófia, március 5.

A bolgár képviselőház hatfői ülésén Radoszlavov bolgár miniszterelnök felszólította Toncsev pénzügyminisztert, a románokkal tárgyaló bukaresti bolgár békeküldöttség vezetőjét, hogy számoljon be a romániai tárgyalásokról.

Toncsev pénzügyminiszter röviden a következőkben ismertette a román béketárgyalás eddigi lefolyását:

— Kezdetben március 2-án, szombaton, a románok határozottan visszautasították a négyes-szövetség békeszerződési tervzetét. A központi hatalmak meghatalmazottai ekkor ultimátumot

intéztek a román kiküldöttekhez, azzal a tartalommal, hogy ha nem fogadják el az előterjesztett béketárgyalási alapot, március 3-án, vasárnap, ismét megkezdődnek az ellenségeskedések. A románok azt felelték, hogy előbb a király elnöklésével koronatanácsot kell tartaniok.

— A négyesszövetség nevében erre nyilatkozat következett, olyan értelemmel, hogy a román koronatanácsok e pillanatban nem érdekelnek bennünket. Vagy elfogadja a román küldöttség a bekefelítételeket, vagy újra megkezdődik a háború. Csak e fenyegetés után volt hajlandó az Avarescu tábornok vezetése alatt álló román küldöttség a felajánlott békeszerződési alapot elfogadni és aláírni.

A szerződési tervzet elvi alapja a következő:

Románia átengedi a középeurópai hatalmaknak Dobrudzsát egészen a Dunaig. Elismeri a magyar határon történő kiigazításokat, gazdasági kedvezményekben részesíti a középeurópai szövetségeseket.

Ezt az alapot — mondotta Toncsev — legkésőbb holnap, 5-én déli 12 órakor alá fogják írni a román küldöttek és kormányaink.

— Ki kell még jelentenem — tette hozzá — a következőket:

Az előzetes szerződésben, amely holnap aláírásra kerül az van, hogy Románia Dobrudzsát a középeurópai hatalmak összeségének engedi át. — A végleges szerződésben azonban kifejezetten az lesz, hogy Dobrudzsát közvetlenül Bulgária kapja.

Toncsev ez utóbbi kijelentését viharos tetszés követte. A pénzügyminiszter ezután elhagyta a miniszterterület üléstermetét és rögtön Bukarestbe utazott.

Semleges hang a román békeről.

Bern, március 5.

A „Bund“ azt írja, hogy Romániára nézve a béke kérdése már el van döntve. A központi hatalmak sikerei folytán az egész keleti front jóformán teljesen ki van ürítve. Valószínű, hogy az antant az orosz békeszerződést épp úgy, mint az ukrán békét semmisnek fogja nyilvánítani.

A franciák Szerbia különbékejétől tartanak

Genf, március 5.

Párisban nagy a bizalmatlanság Szerbiával szemben. Pasic lemondása nagy nyugtalanságot keltett, mert ettől tartanak, hogy a szerb szkupstina ellenzéke azt fogja követelni, hogy kezdjek meg mihamarabb az ellenséggel a béketárgyalásokat. A francia bankok néhány nap óta igyekeznek szerb értékeiket a semleges piacokon eladni.

A japánok Vladivosztokban megkezdték a partraszállást.

Páris, március 5.

Az itteni tőzsdén az a hír van elterjedve, hogy Vladivosztokban a japánok tegnap csapatokat szállítottak partra és vegyes japán és francia csapatok Vladivosztokban nyomulnak előre. A koreai helyőrségben japán csapatok gyülekeznek, akiket Szibériába fognak küldeni.

Lapunk mai száma 4 oldal.

Az ukránok április közepére 34.000 vagon gabonát fognak szállítani.

Bécs, március 5.

A „Neue Freie Presse” jelenti: Az ukrán delegáció várta azt a kötelezettséget, hogy április 15-éig 34.000 vagon gabonát, 2000 vagon fagyasztott gyümölcsöt és 1000 vagon szárított gyümölcsöt fognak szállítani a központi hatalmak számára. Ellenértékül mezőgazdasági gépeket és vasat fognak kapni.

Amerika hadihajókat küldött Vladivosztokba.

Genf, márc. 5.

A „New York Herald” jelenti: A napokban nagyobb amerikai hajóraj indult Kelet-Ázsiába Vladivosztok felé.

Amerika nem avatkozik bele Japán akcióiba.

Genf, márc. 5.

A „Matin”-nak jelenti Newyorkból: Az a tény, hogy Amerika két hadihajó küldött Vladivosztokba, nem látszik offenzívá jellegével Oroszország ellen. Wilson kizárólag amerikai érdekeket akar biztosítani Szibériában.

Amerika gyanakszik Japánra.

London, március 5.

A „Manchester Guardian” washingtoni jelentése szerint még semmit sem lehet hallani arról, hogy Wilson mit szándékozik tenni Japánnak esetleg kuszóbban álló szibériai akciójaival szemben.

Az utolsó bresztlitovszki tárgyalás.

Budapest, márc. 5.

Bresztlitovszkából jelenti a Magyar Távirati Iroda március 4-án: Először, miután az orosz delegáció átvette a békeszerződés tervezetét, a mellékleteket és jogpolitikai szerződéseket, az orosz delegáció kijelentette, hogy nem óhajtja a szerződéseket bizottságokban tárgyalni.

A délután folytatán az orosz és a központi hatalmak delegációinak elnökei megállapodtak, hogy a szerződéseket március harmadikán írják alá. Március másodikán az orosz delegáció és néhány tagja érintkezésbe lépett a szövetségesek békekötéseivel, hogy a békejavaslat egyes rendelkezéséről felvilágosítást nyerjenek. A megbeszélések folyamán az oroszok részéről nem hangzott el olyan óhaj, hogy a szerződéseken változtatni óhajtának.

A március harmadiki teljes ülésen, amelyen Mérey Kajetán elnökelt, minden résztől hozzájárultak ehez, hogy Czerninnek és Kühnmannak tartassék fenn a jog a szerződéseket utólag aláírni.

Ezután az orosz delegáció elnöke, utalva a békeszerződés negyedik cikkében foglalt rendelkezésre, amelyben Oroszország kötelezi magát, hogy Erdehan, Kars és Batum kerületeinek új rendezésébe nem avatkozik bele, kijelentette, hogy a szerződésnek ezen pontját, amely területi vonatkozásokról az érdeklét lakosság megkérdezése nélkül rendelkezik, tiltakozásának bejelentése mellett fogadja el. Kijelentette továbbá Szokolnikov, hogy a német ultimátum Oroszországot demobilizációs stádiumban érte, miért is kényszerítve voltak a békeszerződést aláírni. Ez a béke nem a megégyezéses béke, az orosz határszéli területeket német befolyás alá állították és ott az uralmon lévő osztályokat megvédelmezték a forradalommal szemben. Épp így támogatták a négyesszövetségesek a forradalom ellenségeit Finnországban és Ukrajnában és ezzel stratégiai célokat követtek.

Mérey nagykövet válaszában sajnálkozásának adott kifejezést az orosz nyilatkozat felett. Azt remélték, hogy ezen a napon csak békes, engesztelő hangot fognak használni. Az oroszoknak módjukban van megkísérlni az előterjesztett javaslatokban változtatásokat eszközölni, de ha a javaslatokat tárgyalások nélkül elfogadják, semmi joguk sincs panasznra. Ezután rámutatott arra, hogy a mai helyzetért az oroszokat terheli a felelősség, akiknek a két-

hónapos bresztlitovszki tárgyalásokon alkalmuk lett volna a béke művét a megértésnek azon alapján, amelyen kezdetben tárgyaltak, be is fejezni.

Mérey nagykövet után Hakki pasa, török meghatalmazott rámutatott arra, hogy Törökország évszázadokon át bírta Erdehan, Kars és Batum területeit, amelyeket Oroszország erőszakos annexióval megszerzett. Most nem történt annexió, mert a szerződés szerint ezen területek népének joga van jövőbeli állami sorsa felől határozni.

Rosenberg követ kijelenti, hogy a központiaktól távol áll a szándék Oroszországban támogatni az ellenforradalmi áramlatokat.

Toncser, a bolgár delegáció elnöke, kijelenti, hogy azért ülték össze, hogy békét kössenek, nem pedig azért, hogy háború csirját ültessék el. Szokolnikov nyilatkozatai nem egyeznek meg ezen szándékkal.

Ezután az ülést délután 4 óráig elnapolták, majd ujja megnyitása után aláírták a békeszerződést, amivel 5 órára elkészültek. Fél hat órára a pótszerződések is alá voltak írva. Ezután Mérey nagykövet annak a reményének adott kifejezést, hogy a békeszerződés visszaállítja a régi barátságos viszonyt Oroszországgal és a békétárgyalást bezárta.

A választójogi bizottság ülése.

Budapest, márc. 5.

A választójogi bizottság ma folytatta tanácskozásait. Jelen voltak a kormány részéről Wekerle, Esterházy és Földes. Beöthy László elnökelt.

Napirend előtt Polónyi Géza szólalt fel. Olyan körülményekre akar utalni, amely a bizottság tanácskozási szabadságát fenyegeti. — Batthyány Tivadar gróf a „Magyarország” március 3-iki számában az esetre, ha a választójogi javaslaton változtatnának, a tömegek harcaival fenyegetődzött. Különös nyomatókat ad ennek a fenyegetésnek, hogy Batthyány még rövid idővel ezelőtt a kormány tagja volt. Másnap megjelent a „Népszava”-ban egy közlemény, amely azt mondta, hogy vagy Tiszával köt kompromisszumot a kormány, vagy megtartja a tömegeknek tett ígéretét. Az előbbi esetben a tömegek dühevel fenyegetődzik és új választójogi küzdelmet helyez kilátásba, új harcokkal és új harci eszközökkel, az utóbbi esetre pedig a forradalmi demokrácia hűségess szövetségét ajánlja fel a kormánynak.

A javaslattal szemben — úgy mond — még hűveinek is aggályai vannak, épp azért tisztában kell lennünk azzal, hogy alkotmányos festület a képviselőház, amely saját meggyőződése alapján határozhat, vagy nem, kell-e felülről jövő oktrojtól, vagy alulról jövő tömegterortól tartani? E tekintetben a miniszterelnöktől megnyugtató felvilágosítást kér. A javaslat lényeges alapvető intézkedéseit érinteni nem akarja, de felvilágosítást kér arra nézve, hogy a tárgyilagos módosítások elől nem zárkózik-e el a kormány?

Wekerle Sándor miniszterelnök megnyugtatója Polónyi Gézát, hogy semmiféle oktrojtól, vagy forradalmi terortól nincs mit tartani. Ot és miniszter társait csak elvi meggyőződésük és a kormányprogram kötelezi. Bár nincsen minden módosítás kizárva, a választójog terjedelmében és a választások tisztaságára vonatkozó intézkedésekben nem lehet engedményeket tenni. Semmiféle forradalmi fenyegetésről nem tud és nem kell sekinke sem tartani attól, hogy a tanácskozások szabadsága meg lesz zavarva. A kormány gondoskodni fog arról, hogy a tanácskozások zavartalanságát minden körülmények között biztosítsa.

Tisza István: Kijelenti, hogy a bizottságot semmiféle terror sem akadályozhatja meg, hogy a meggyőződése szerint járjon el. A kormány feladata, hogy a tanácskozások szabadságát biztosítsa.

A napirendi vita után Hegedüs Lóránt szólalt fel. Elismeréssel szól Vázsonyi működéséről s kijelenti, hogy a törvény nem olyan rossz, mint azt hinni lehet. Két kérdés bonyolítja a helyzetet: először a függetlenségi és a választójogot priuszának tekintik, s honoralja

a kívánságot annyiban, hogy várják be a kerületi beosztás törvényének előkészítését és addig tárgyalják le a közigazgatás államosítását; a második nehezítő körülmény, hogy a kormány ideiglenes katonai választójogot is tervez a javaslatban. Hajlandó megszavazni a választójogot, ha a következő kautalékat megkapja: a közigazgatás államosítása, radikális földbirtokpolitika, a szerb-román egyházi autonómia megrendszabályozása és a hadsereg magyar szervezete. Sikrá száll az ipari munkásságnak a huszonéves kor, irni-olvasni tudás alapján megadandó választójogáért, hiva a nők szavazati jogának a megfelelő korlátokkal.

Huscár Károly: Beteg parlamentarizmusunkon csak a nagystíli választójogi javaslat segíthet. Az áldozatok maximuma után adjuk meg a népnek a jogok minimumát. A vita meggyőzte őt. A nemzeti hadsereg, az állami közigazgatás, államosított rendőrség, a nemzeti állam-büntetőjogi védelme és államhű tanügyi személyzet elengedhetetlen kellékei a jogkiterjesztésnek. Polgári államban nem szabad a választójogot az államnyelv tudásához kötni már csak külpolitikai okok miatt sem. Feltétlenül hiva a nők választójogának és a falusi nőket sem szabad kizárni a jogból. A kerületek beosztásánál a magyarság rovására fennálló igazságtalanságokat meg kell szüntetni. Figyelemmel kell lenni az ország agrár jellegére. A harcúterem a halál demokráciája uralkodott. Tegyük azzá a politikában az élet demokráciáját. A javaslatot nem lehet alku tárgyává tenni.

Sándor János, mint gyakorlati ember mondja, hogyha a javaslat a jelenlegi formájában törvényerepre emelkednek, nemzeti szempontból többé el sem háriható veszedelmek származnának. Betölen szözata visszhangot keltett az erdélyrészi képviselőkben és ha ősa el nem maradhat a kormánytámogató partoknál sem. Andrássy felszólalása bizonyítja, hogy a javaslatnak nem minden rendelkezése érinthetetlen. A vezetó államférfiaknak fel kell világosítani a tömegeket, hogy nem minden kívánságuk előtt lehet meghajolni. A tömegek visszhangja sem oly erős, amilyennek hirdetik. A nemzetiségek egyenrangú polgárai a hazának, de az izgatokat meg kell büntetni és nem szabad politikai hatalomhoz juttatni őket. Albizottságot kell kiküldeni a sérelmes részek kiküszöbölésére.

Ülés vége 2 órakor.

Nemzetiség és nacionalizmus.

Dr. Kosutány Ignác professzor előadása.

— Az „Ujság” tudósítójától. —

A nemzetiségi kérdés politikai vonatkozásaiban az utóbbi időben gyakran részesült találó fejtegetésekben. Alapos és kimerítő, a magyarországi vonatkozásokat feltáró tudományos ismertetését azonban ez ideig nélkülöztük. Ezért örömmel hallgattuk a kolozsvári egyetem tanárának, dr. Kosutány Ignácnak az EME jog- és társadalomtudományi szakosztályának ülésén felolvasott értekezését, mely a napi politikán messze felülkerekedve, a tudomány magaslatáról tárgyalta a nemzetiségi eszme fogalmát, eredetét, politikai kérdéssé való kialakulását és meggyőző érvekkel mutatott rá a kérdés gyakorlati megoldásának lehetőségére.

Mindvégig érdekes fejtegetése közben abból indult ki, hogy a nemzetiségi eszme rendkívül bonyolult összetételű. Létét a környező természeti viszonyoknak, a néplélek, a nyelv, a faj, a gazdasági élet és sok más tényező együttes hatásának köszöni. S ha már él, újabb elemek, nevezetesen a néplélek irányító, a tömegszuggeszio, lelki epidémiák, előítéletek, hódító célok, életöszön, sajtóizgatás és sok más tényező nagymértékben módosítja. Ebből kiindulva, részletesen tárgyalta a különböző elméleteket s annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a nemzetiségi eszme, meghatározott feltételek esetében, egy bizonyos kultúrfokon politikai jelentőségűvé fejlődik, melynek

megoldása elől elzárkózni nem lehet. A nemzetiségtől dr. Kosutány élesen elhatárolandónak tartotta a nacionalizmust. Ez utóbbi alatt a nemzetiség túlhajtását, önző érdekekből való kihasználását érti. Ehez a gondolatához természetesen szó fér, de azért meg kell valtanunk, a mindennapi élet szóhasználatának ez a felfogás teljesen megfelelő.

Különösen érdekesek voltak a román kérdésre vonatkozó fejtegetései. A történelmi távlatból nézve az eseményeket, ismertette a román kérdés eredetét, kifejlődését s a szociológus szemüvegén át vizsgálta a kérdés mai állását és fejtegette a megoldás módjait.

Az előadást vita követte. Weér György kir. ítélőtáblai elnök magas színvonalu hozzájárulásában annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a világháború tapasztalatainak lezürödését bejárva, az államnak a kérdés megoldását gyakorlatilag akként kell keresztülvinnie, hogy a nemzetiségek idáljait, boldogulásukat a határokon belül kövessék.

Dr. Apáthy István egyetemi tanár a nacionalizmus mai értelmének téves voltára mutatott rá.

Dr. Farkas Lajos, a szakosztály elnöke pedig a régi erdélyi köznök e kérdéssel kapcsolatos, a mai nemzedék elől már feledésbe menő felfogását ismertette. Ugy a felolvasást, mint az ezt követő felszólalásokat a nagy számban összegyűlt tagok és hallgatóság lelkesen megéljezték.

Jönnek haza a muszka-magyarok.

Napról-napra érkeznek a fogoly-vonatok Kolozsvárra.

— Az „Ujság” tudósítójától. —

Rögzelt 7 óra a vasuti állomáson. Hosszú katonavonat rohog be az állomásra, az emberek kíváncsian szaladnak ki a pályaudvari ékezőből, hadd legyen részük a ritka látványosságban. A személykocsikból, a szürke vagonokból torzonborz, de azért vidám, mosolygós arcok tekintenek ki. A vonat a legelső sinen szalad végig s messze az állomási épülettől áll meg. A lépcsők egyszerre megtelnek exotikus katonaruhákba bujt férfialakkal. Fürgén ugrálnak le a perron szénporral teleszórt földjére, ahol nyomban körülveszik őket a kíváncsiak. Jókedvűen, készségesen felelgetnek mindenkinek és a legkülönbözőbb nyelvű feleleteket adják. Német, szerb, tót, oláh, bosnyák nyelvek olvadnak össze kaotikus hangzavarrá.

— Hát a magyarok hol maradtak? — érdeklődnek a legtöbben.

Ha nem is ismerik a nyelvünket, megértik a kérdést s a vonat első része felé mutatnak. És tenyleg, magyar szó pattogó hanghullámai törnek át a napsugaras, onyhe tavaszi levegőn. Az ember meglepődve hallgatja a csodát, amint a bozontos szakállu, kozák-kucsulás, orosz katonakabátokba bujt férfiak gyönyörű magyar szóval köszöntik vendégeiket. Egy-egy beszédesebb muszka-magyar körül csakhamar széles kör alakul s úgy lesik minden szavát a messziről jött, sok világot járt magyarnak.

— Nem kell csodálkozni azon — mondja egy karcagvidéki, harsabajú u magyar —, hogy orosz katonaruhában látnak minket. Nekünk még valamennyiünknek át kellett szökni a fronton s ezért, aki csak tehetett, orosz katonaruhát, kozák-kucsulát, vagy muszka katonapipkát szerzett be. Pénzzé tettük mindenünket, csak hogy orosz anyalbőrbe bujassunk.

— Pedig — folytatja a másik — nekem olyan elegáns civilruhám volt, hogy a legmájdigabb gavallér is megirigyelhetne volna. De hát gavallérosan, hosszú pantallóval csak nem vergődhattunk volna át a muszka fronton. Egy hatalmas szál, körszakállas őrmester orosz cigarettával kínálja a hallgatóságot:

— Dohányt adjanak cserébe, uraim — mondja —, mert ezt nélkülöztem hosszú hónapokon keresztül a legjobban, a jófajta magyar szűzdohányt. Nem embernek való ez a muszka cigaretta — de azért szívja fáradhatatlanni a cirillbetűs, meglehetősen rosszillatú orosz nyavarkát.

— Azt hallom — mondja az őrmester —, hogy egyelőre Kolozsváron maradunk vesztégar alatt. Remélem, ha eltelik a négy hét, meglátogathatom a nagybátyámat, Lévy János hentesmestert. El-e jól van-e ez öreg?

Egy másik csoportban két bácska bonyevae fiu tart szabadelőadást. Egészséges, piros-pozsgás arcuak s hosszasan mesélik kalandjaikat, hogyan szöktek el az ukrainai Peresán hadifogolytáborából.

— Nem tudtuk bevárni — mondják —, amíg a rendes kicserélési eljárás megindul. Elhatároztuk, hogy megszökünk. Egy fiatal szerb nemzetiségű önkéntes, akit katonai irodában alkalmaztak, mert kitűnően megtanulta az orosz nyelvet, egész Oroszország területére szóló igazolványt kopogtatott le írógépen számunkra, hivatalos pecséttel is ellátta. Tizen szöktünk meg ilyen igazolványok segítségével s valamennyien baj nélkül jutottunk át a veszélyeztetett területen. Az oroszoktól nem volt okunk tartani, az ukrainaiaktól annál kevésbé, csak a csehek voltak azok, akik valóságban vadásztak a magyar hadifoglyokra. Én magam, jól tudván az orosz nyelvet, gyakran beszélgettem velük s előttem feltárták reménységeiket, amelyek azonban a komikumig fantasztikusak. Ők úgy tudják, hogy százötvenezer cseh katona van orosz fogságban. Arról álmodoznak, hogy a százötvenezer cseh betör Felsőmagyarországra s meghódítja a nevezetes 13 vármegyét Csehország számára.

Általában az összes hazatért katonák nagy elkeseredéssel beszélnek a csehekről, akik különös privilégiumokat élveznek egész Oroszországban s kedvező helyzetűkkel állandóan visszaélték, főleg a magyarság kárára.

Körülnéztünk a sokféle fajtból összetevődött társaságban. Egyetlen cseh sem akad közöttük. Uglátszik a cseheknek van okuk félni a hazatéréstől...

Egy hadiárva viszontagságai.

Gyermekvédelem papiron és valóságban.

— Az „Ujság” tudósítójától. —

Szinte beteges mohósággal vetette reá magát a társadalom a gyermekvédelemre. Hangzatosnál-hangzatosabb címen alakulnak egy napról a másra a különböző gyermekvédelmi egyesületek, ugyanígy, hogy a felületes szemlélő hajlandó elbinni, hogy Magyarországon a legideálisabb a gyermekvédelem. Azok ellenben, akik figyelemmel kísérik a görögütű mellett megalakult egyesületek működését, esalódottan állapítják meg, hogy a gyermekvédelem csak a papiron van meg. Olyan hozzá nem értő emberek, mükedvelő arisztokraták és kitüntetésekre pályázó egyének irányítják ezeknek az egymásra licitáló egyesületeknek a vezetését, akik nem tudják mi a nyomor, ismeretlen előlük a szenvedés, nélkülözés, akiknek sem érdekük, sem szívük nincs a gyermekvédelemhez.

Ugyebár, úgy tudjuk, hogy a hadiárvaokról az állam gondoskodik, hogy ellátja ruhával, élelemmel és az elvesztett otthon mindenben pótolja. Ez így van elméletben, hogy a valóságban milyen, azt egy kis héteves hadiárva, Bencze Mihály alábbi esete világítja.

Tegnap délután három gyermek topogott be a rendőrség központi irodájába. Az egyik gyermek egy cédulát adott át az ügyeletes tisztviselőnek. A cédulán a következő sorok voltak: „Kérem ezt a kis gyermeket a kis leánytól átvenni. Az egyik kis fiam szedte fel az utcáról. Nem bír már menni és agyon volt fázva. Tisztelettel Végh Gyuláné.” A kis leány a cédulával együtt átadta a gyermeket is. Egy lelencházi ruhába öltözött, 7 éves, rendkívül értelmes és okos fiúcska, a csikszentgyörgyi születési Bencze Mihály volt a levél melléklete.

Odaültették a kályha mellé a gyermeket és amíg melegedett, a kis leány elmondta, hogy a Ferencz József-uton akadt reá az öccse. A szegény gyermek a hideg szélben már majdnem meg volt dermedve. Hazavittek, édesanyjuk megmosdatta, megkínálta ebéddel és most ehozták, hogy a rendőrség vegye tovább parafogásba. A kis-jövevényt körülállták a de-

tektívek és elbeszélgettek a kis fiúcskával, aki bátran, értelmesen adta elő trágédiáját.

Apja a háboruban van, él-e vagy meghalt — nem tudja. Mikor az oláhok betörték, elmenekültek falujukból. Anyja utközben meghalt. Ő már árva hozták Kolozsvárra. Bekerült a lelencházba. Egy darabig ott tartották s azután kiadták Kisfenesre egy asszonyhoz „nevelésre.” Tegnap reggel — nem tudja miért — felültették egy szekerre s behozták Kolozsvárra. A Ferencz József-uton egy nagy háznál leszállították és azt mondták: várjon, érte jönnek. Várt — várt, amíg a hidegtől meggémberedett és amíg végtére pártfogás alá nem vették.

A kis gyermek előadásával könnyeket csalt ki a marcona rendőrök szeméből. Két polgári rendőr, Szakács és Gyarmati, a gyermek előadása után, mintha összebészelték volna, zsebükbe nyultak s 2—2 koronát — egész napi-díjukat — a kis székely árva kezébe nyomták. Bencze Mihály ezzel az utraválóval indult vissza az állam által otthonául rendelt lelencházba. Ilyen az árva élete a valóságban.

HIREK

— (Családi eseményt várnak az uralkodóházban.) Budapesti tudósítónk telefonálja: A Magyar Távirati Iroda jelenti: Ósrégi szokás szerint mindazokban a helyőrségekben, melyekben ágyuk állanak rendelkezésre, 101 ágyulövést tesznek, ha az uralkodópárnak fiú- és 21 lövést, ha leánygyermek születik. A jelzett üdvölvések tehát az uralkodó családnál várható eseményt fogják tudatni.

— (Az új helyettes kereskedelmi államtitkárok.) Budapesti táviratozzák: A „Magyar Tudósító” jelenti: A hivatalos lap holnapi száma közli, hogy a király Fallért Károly posta- és távirat vezérigazgatót és dr. Szűri János miniszteri tanácsost, továbbá Demján Gtő vezér-főhívtost a kereskedelmi miniszterium helyettes államtitkáraivá nevezte ki. Ugyancsak a hivatalos lap holnapi száma fogja közölni, hogy a király Hantos Elemér államtitkárt ezen állásától hű és buzgó szolgálatának elismeréséül saját kérésére felmentette és államtitkári címének megtartása mellett a postatakarékpénztár igazgatójává nevezte ki.

— (A fellegvári sziklaomlás epilógusa.) A fellegvári sziklaomlásnak talán utolsó felvonása a büntető feljelentés, amit a szerencsétlenül járt Madarassy János posta-altisztt nevében Csizmás Gergely tett meg a rendőrségen. Csizmás jegyzőkönyvre adta, hogy Madarassy-nak megtakarított pénzét a mentés alkalmával valaki elloptá. Egészen addig, amíg a házra rágurult sziklát szét nem robbantották, abban reménykedett, hogy a pénzt a romok közt megtalálja. Az utasok a napokban az utolsó darab sziklát is eltakarították a ház helyéről, de a pénzt nem kapták meg. A feljelentésben Csizmás meg is nevezte, akire gyanuja irányul.

— (Feminista előadás Kolozsvárt.) Érdekes előadást rendeznek a feministák e hó 10-én az Egyetemi Könyvtár nagytermében. Előadó: Kobányi Dezső dr. nagyváradi tanár, ki Ybsen társadalmi drámáiról beszél. Vendégeket szívesen látnak.

— (Behívják a fegyvertelen szolgálatra alkalmas népfelkelőket.) Budapesti tudósítónk jelenti: A bécsi „Zeit” illetékes helyről arról értesül, hogy mindazokat, akiket annak idején fegyvertelen népfelkelői szolgálatra alkalmasnak találtak, a legközelebbi napokban be fogják hívni népfelkelői szolgálatra, hogy a 42—50 éves népfelkelők hazabocsátása után megüresedett helyeket velük betöltsék.

— (A tisztviselők beszerzési csoportja) tudatja, hogy tagjai között folyó év március 6-tól kezdődőleg — míg a készlet tart — első minőségű szalámi kerül szétosztásra.

Legszebb selyem [tavaszi] Modell kalapok érkeztek a Kolozsvári Központi Nőikalap Divatruházba, Deák Ferenc-u. 12. sz., emelet. [Bejárni Minorita-u. felül].

Eljegyzés. Salamon Mór leányát, Hannát eljegyezte Rosenfeld Jenő.

— **(Burgonyakiosztás.)** Mindazok, kik a burgonyajegy VII. és VIII. szám szelvényeire a burgonyát készlet hiányában még nem kapták ki, azt a mai naptól kezdődőleg a városi zöldségüzem I. sz. (Főposta mellett), II. sz. (Széchenyi-tér) és III. sz. (Deák Ferenc-utca) eláru helyein kiválthatják. A IX. és X. szelvények csak a következő szállítványból kaphatnak, mely előreláthatóan e hónapban megérkezik. *Városi közéletmezési igazgatóság.*

— **(A 21-es honvédek)** Kolozsvár házierede harmadfél év után visszakerülve városunkba, újra érintkezést keresnek közönségünkkel. E hó 10-én, vasárnap délelőtt egy matiné alkalmából a Nemzeti Színházban fognak találkozni honvéd színtjeink a városnak valószínűleg teljes számú mértő közönségével, mely ott újra hozzájárulhat dr. Pick londoni baritonistának megkedvelt művészetéhez s egyébként is elsőrendű műsohoz. Örülünk, hogy viszontláthatjuk Uzsok védőit, Siemikowce hőseit és akik paizsa voltak Galiának és Erdélynek Brussilov offenzívája ellen. Jól fog esni most kivált, a diadalmas orosz békekötés napjai után védőinket, barátainkat, véreinket „Isten hozott”-tal üdvözölni.

— **(Halálozás.)** Scholer Antalné sz. Stejsl Gizella életének 40-ik évében, rövid szenvedés után folyó hó 4-én délután 10 órára szívrohamtól. Temetése folyó hó 6-án délután 3 órakor lesz a Patak-utca 6. sz. alatti gyűzőháztól.

— **(Fekete Mihály a kihágási bíróság előtt.)** Fekete Mihály, a kolozsvári Nemzeti Színház népszerű tagja nagyon drágán fizetett rá dohányzási szenvedélyére, 50 napi elzárással megváltható 500 korona pénzbüntetésre ítélte el tegnap a szigorú királyi Lajos rendőrség tény közre és még isten tudja hanyire kihágás miatt, azért mert szivarozott. Mindennek pedig az az oka, hogy Fekete szenvedélyes szivaros s még a színpadon sem tudja megállni, hogy ennek a szenvedélynek ne adozzon. A színházi tűzoltó egy izhbe meg is intette Feketét, aki történetesen éppen rossz kedvében lévén, alaposan elhamorodott a kötelességet teljesítő tűzoltónak. Erre a főzoltó Fekete feljelentette. Tegnapra volt kiírtva a tárgyalás, Fekete azonban — dacára, hogy az idézőt elég korán kézhez kapta — nem jelent meg, mert éppen próbán volt. A rendőrség Fekete távollétében makacsosági ítéletet hozott és így sózták a nyakába a szivarozásért kissé magas pénzbüntetést.

— **(Az Európa-kavóházban)** esténként *Dadus* és *Albi* muzsikál.

Irodalom és művészet

* **Cyrano de Bergerac.** Ma, szerdán este új szereposztásban és új betanulásban fogja a színház Rostand „Cyrano de Bergerac”-ját színpadra hozni. Az előadás megkezdésekor a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.

* **Pillangókisasszony.** Puccini „Pillangókisasszony”-ában csütörtökön este lép fel másodszer vendégként dr. Pick Ernő, aki a konzult fogja játszani.

Lili — a filmen. A színpadi irodalom legkiválóbb termékeit egymásután viszi a vászonra a modern filmtéchnika. Így most a legtökéletesebb és legbájosabb operettek egyiké, a „Lili” fog szerdán és csütörtökön a Szinkör-mozgóban bemutatásra kerülni.

A föld rabjai — az Egyetem-mozgóban. Ma, szerdán és csütörtökön fogja az Egyetem-mozgó Lábass Jucival, a kiváló operette-prima-donnával a főszerepben „A föld rabjai” c. magyar filmjűdonságot bemutatni.

Pénz öfelseége — az Urániában. Az amerikai filmgyártás remeke, a „Pénz öfelsege”, a legszobbb amerikai moziszínesznek egyikével a főszerepben, szerdán lesz Kolozsváron az Urániában utójára látható.

FŐSZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: GOPPOLÉ GYULA
FELELŐS SZERKESZTŐ: SZASZ ENDRE
LAPTULAJDONOS: GOMBOS FERENC LYCEUM-KÖNYVNYOMDA
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ HIVATALI TELEFON: 214

Szinkör-Mozgó

Szerdán:

Lili.

Egyetem-Mozgó

Szerdán:

A föld rabjai.

Uránia Színház

Szerdán:

Pénz öfelseége.

Rendes helyárák:

Páholy.....	2—	I-ső hely	1 kor.
Zártszék.....	1-50 K	II-ik hely	70 fill.

Előadások kezdete hétköznapokon:
5, 6^{1/2}, 8 és 9^{1/2} órákor.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetésekre a meg emelkedő anyagárak miatt
10 szóig 2-50 K, minden további szó 20 fillér

A olaszó és vastagabb betűkből szodott duplákat megkérlek. Apróhirdetéseket felvesz a Gombos-papírüzlet (Deák F. u. 12. sz.) bezárólag d. u. 6 óráig, azontúl feladott apróhird. leveleket kétszeres ár irópendő.

Munkástányok keresetnek gallóvasaláshoz. Nagy Károly gőzmosógárda. Malom-u. 4. 8234-4

Egy teljesen jókarban levő zongorát, esetleg pianót keresek megvételre. Honvéd-utca 18. jobbra 3. ajtó. 8233

Eladó egy pár 30^{1/2} l. teljesen új készített magas betétes női cipő, nem ladi. Rudolf ut 62. 8235-2

Eladó gomba nagyban és kisebbben. Deák Ferenc-utca 15. földszint. 8238

Friss tejfel kapható Hirschfeld Sándor kereskedésében és uradalmi vetemény magvak. 8238

Gyári munkások magas fizetéssel kerestek a „Kristály” gőzmosógárda. 8239-3

Kindó kert és szénáru. Király-utca 6. Ügyváltó egy fekete tál kosztim eladó. 8229

Ezeresek egy szobát burtozva vagy antikál káton bejárattal a Kossuth Lajos-utca közelében. Megkeresséset „Rendes” jellegre a Hírdőtálatba bérlek. 8240-2

Építők vagy házi építők kerestek a Hírdőtálatba bérlek. 8240-2

Veszek egy jókarban levő padlás cimbalom. Pálffy György, Felső-ú. 8231

Paftóval felügyelő keresek. Rokkant katonák előnyben. Weinfeld. Bgr. hini-kavéház. 8232

Eladó egy szakett mel- lénytel és egyéb férfi ruhák. Széchenyi-tér 11. ház-mester. 8237

Eladó 50 kgr. ecetpótló 70% Szamos-utca 11. sz. 8122-7

Eladó jókarban levő eb- 15 és egyéb butorok. Gr. Khau-utca 1. 8212-2

Aki jó fekete és tejeskávét akar inni jöjjön a ROYALBA.
7460-26

Zsirkiosztás.

Felhívjuk a közönséget, hogy a hirdetőmenyt figyelmesen olvassa el és a határidőket pontosan tartsa be.

Folyó év március havára zsirt és sózott szalonát osztunk ki a Brecher Dávid-tétele üzletben es pedig:

a régi zsirigazolványosok (tisztviselők)
1-750 ig márc. 7-én csütört. d. e. 7 órától 12-ig
751-1500 ig márc. 7-én csütört. déli 12 órától 5-ig
1501-2250-ig márc. 8. pénteken d. e. 7 órától 12-ig
2251 végig márc. 8-án pénteken déli 12 órától 5-ig
kapnak 40 deka zsirt;

az új zsirjegyesek (nem tisztviselők)

1-750 ig márc. 9-én szombaton d. e. 7 órától 12-ig
751-1500-ig márc. 9-én szombaton d. e. 12-től 5-ig
1501-2250-ig márc. 11-én hétfőn d. e. 7-től 12-ig
2251-3000-ig márc. 11-én hétfőn déli 12-től 5-ig
3001-3750-ig márc. 12-én kedden d. e. 7-től 12-ig
3751-4500-ig márc. 12-én kedden déli 12-től 5-ig
4501-5250 ig márc. 14-én csütört. d. e. 7-től 12-ig
5251-6000-ig márc. 14-én csütört. déli 12-től 5-ig
6001-6750-ig márc. 15-én péntek d. e. 7-től 12-ig
6751-7500 ig márc. 15-én péntek déli 12-től 5-ig
7501-8250-ig márc. 16-án szombat d. e. 7-től 12-ig
8251 végig márc. 16-án szombat d. u. 12-től 5-ig
március 18-án azok, akik a kitűzött napon fontos akadályok miatt nem jelenhettek meg kapnak fejenként 40 deka zsirt vagy 60 deka sózott szalonát.

A zsir ára kilogrammonként 14 K 40 fill., a sózott szalonna ára kilogrammonként 15 K 20 fillér.

Mindenki vigyen magával papiros. Kolozsvár sz. kir. város Tanácsától. 1918. évi március hó 5-én. 8241

799 sz. telefon visszahívása, kérem m. t. vevőim további szives megbízásait. o o o

Teljes tisztelettel: **Nirenfeld Simon**
8242 fakeskedő.

Vennék 10—15 mm. takarmány búkköny-magot. 8236-3

Farkas Miksa bérgazdasága Szamosfalva.

Örlési tanúsítvány ellenében elvállalok mindennemű gabonaörlést.

Friedmann Mór, vám- és henger-malomtulajdonos. — Vasut-utca 4. sz. 8130-20

A rokkantiskola cipésműhelye

mindennemű javítási munkálatokat jutányos árak mellett elogad. —

Cipőket talpal

a legjobb anyagból, nemkülönbön borításokat s egyéb javításokat is. Megrendeléseket a Műhelyfő ökség vesz fel: **Eszterházi-u. 21.** 8216